

Zijne Excellentie
[
Minister voor Rechtsbescherming
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

J
Advocaat

Dauids Advocaten B.V.
Rietlandpark 301
1019 DW Amsterdam
Postbus 2046
1000 CA Amsterdam

Datum: 9 juli 2018
Betreft: Consultatie herziening beslag- en executierecht

Hooggeachte heer I

Dauids Advocaten heeft met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel 'Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en enige andere wetten in verband met de herziening van het beslag- en executierecht' (het "Wetsvoorstel"). In onze praktijk hebben wij dagelijks van doen met het beslag- en executierecht en zijn dan ook verheugd dat het ministerie van rechtsbescherming voornemens is het rechtsgebied op onderdelen te herzien. Dauids Advocaten zou daarbij de navolgende opmerkingen en suggesties willen plaatsen.

Openbare verkoop

Het doet Dauids Advocaten deugd dat de executoriale verkoop in de vorm van 'openbare verkoop' van in beslag genomen roerende zaken ingevolge het nieuwe art. 463 lid 2 en 3 Rv. tevens uitsluitend kan plaats vinden op het internet. In de curatorenpraktijk – die Dauids Advocaten eveneens voert – is het sinds jaar en dag vast gebruik dat voorraad en inventaris – die zich daarvoor leent – door curatoren wordt verkocht via het internet. Een dergelijke verkoop werd in de praktijk altijd gekwalificeerd als een onderhandse verkoop, waarvoor een curator ingevolge art. 101 en 176 Fw. toestemming nodig heeft van zijn/haar rechter-commissaris. De uitbreiding van de openbare verkoop met de internetveiling zal tot gevolg hebben dat de internetveiling binnen het directe beschikkings- en vereffeningsdomein (ex. art 68 Fw.) van de curator valt, zonder dat hij/zij daarvoor toestemming, goedkeuring of machtiging van een rechter-commissaris behoeft. Alhoewel de verkrijging van toestemming, goedkeuring of machtiging met de invoering van KEI aanzienlijk is vereenvoudigd en versneld, zal dit een ontlasting van de – doorgaans erg drukke – rechter-commissarissen kunnen betekenen.

Europees bankbeslag

Op 18 januari 2017 is in werking getreden: 'Verordening (EU) Nr. 655/2014 tot het tot vaststelling van een procedure betreffende het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen om de grensoverschrijdende inning van schuldvorderingen in burgerlijke en handelszaken te vergemakkelijken' ("Richtlijn"), ook wel het Europees bankbeslag. Het Europees bankbeslag ziet enkel op conservatoire maatregelen. Naar wij veronderstellen zullen de voorwaarden als verwoord in het Wetsvoorstel *mutatis mutandis* van toepassing zijn op een – uit het buitenland komend – Europees bankbeslag. Uit de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel blijkt evenwel niet in hoeverre de wetgever de verplichtingen die voor Nederland volgen uit de Richtlijn heeft meegewogen in het

komen tot het Wetsvoorstel. Eén van de vragen die zich laat stellen, is of voor een Nederlandse bankrekening die wordt gehouden door (bijvoorbeeld) een in Bulgarije woonachtige Bulgaar dezelfde beslagvrije voet geldt als voor een Nederlandse schuldenaar die in Nederland woont. Zonder daar uitvoerig onderzoek naar te doen, lijkt het dat de Bulgaarse levensstandaard eenvoudiger is te bekostigen en zal in de ogen van een schuldeiser een lager vrij te laten bedrag wenselijk zijn. Graag verzoekt Davids Advocaten Uwe Excellentie aandacht te hebben voor de inpassing van het Europese bankbeslag bij de verdere behandeling van het Wetsvoorstel.

Informatie-instantie

Wel lijkt het huidige Wetsvoorstel de 'informatie-instantie' tevens open te stellen voor Nederlandse schuldeisers. Met de invoering van het Europees bankbeslag is de zogenoemde informatie-instantie in het leven geroepen. Elke lidstaat heeft – als het goed is – een dergelijke instantie in het leven geroepen, die op verzoek van een schuldenaar (met een executoriale titel) informatie verstrekt ten aanzien van de bankgegevens van rekeninghouders in haar lidstaat. De informatie-instantie zal vervolgens het IBAN, de BIC of een ander bankrekeningnummer verstrekken aan de hand waarvan de bank kan worden geïdentificeerd. In Nederland is de informatie-instantie de deurwaarder.

Informatieverzoek deurwaarder

Uit het Wetsvoorstel, noch de memorie van toelichting wordt duidelijk wat de systematiek is bij een verzoek van een deurwaarder aan een bank of deze gelden van de schuldenaar onder zich houdt. In de memorie van toelichting staat: "Op dat moment is overboeking door de schuldenaar niet meer mogelijk". Dat duidt erop dat de bankrekening van de schuldenaar wordt geblokkeerd op het moment dat een dergelijk verzoek wordt ingediend.

Voor zover er na het informatieverzoek nog wel overboekingen kunnen worden uitgevoerd, zal dit onwenselijk zijn. De bank heeft dan immers kennis van een ophanden zijnde beslag. Uitgangspunt van ons betalingsverkeer is dat dat een bank een rekeninghouder crediteert voor wie een overboeking is bestemd. De bank krijgt een schuld aan rekeninghouder en er is dus sprake van een verrekening, meestal in rekening courant (6:140 BW). Zeker als valt te verwachten dat het beslag zal leiden tot het faillissement van de rekeninghouder, dan loopt de bank bij overboekingen het risico dat zij zich ziet geconfronteerd met een curator die zich op schending van het verrekeningsverbod (art. 54 Fw.) of de *actio pauliana* (art. 47 Fw.) beroept¹.

Het voorgaande in ogenschouw nemende zal een informatieverzoek van een deurwaarder ertoe moeten strekken dat overboekingen van de bankrekening van de schuldenaar per direct zullen worden gestaakt. Het strekt tot de aanbeveling om deze voorwaarde ook daadwerkelijk op te nemen in art. 475aa Rv (nieuw).

Conservatoir beslag

Uit de memorie van toelichting volgt dat het de bedoeling is om de kosten van een beslaglegger te beperken. Het is de verwachting van de minister dat de multi-bankbeslagen minder vaak zullen voorkomen. Indien een schuldeiser een executoriale titel heeft, dan zal dit inderdaad het geval zijn. De deurwaarder vraagt alle in Nederland gevestigde banken of zij gelden onder zich hebben en indien dat het geval is, dan zal er beslag op worden gelegd.

Bij een conservatoir beslag is dat evenwel anders, aangezien een schuldeiser eerst verlof nodig heeft van de voorzieningenrechter. Nederland kent 45 banken die onder het Nederlandse

¹ HR 8 juli 1987, NJ 1988, 104, m.nt. G (Loeffen q.q./Mees& Hope) en HR 7 oktober 1988, NJ 1989, 449, m.nt. JBMV (Amro/THB).

depositogarantiestelsel vallen. Daarnaast is er een keur aan buitenlandse banken met een Nederland filiaal. Bij de huidige vormgeving van het Wetsvoorstel is het niet ondenkbaar dat een beslagrekest na invoering van het Wetsvoorstel alle in Nederland gevestigde banken zal bevatten als derden waaronder wordt verzocht beslag te mogen leggen. Dit lijkt ons een zinloze exercitie en het lijkt batig dat de wetgever een algemeen bankbeslag invoert, waarbij een deurwaarder de mogelijkheid heeft om alle Nederlandse bankinstellingen te verzoeken opgave te doen of zij gelden onder zich houden onder gelijktijdige beslaglegging van deze gelden.

Voor zover dit praktisch niet mogelijk is – de derden in het verlov worden dan immers niet langer bij naam genoemd – kan de wetgever ervoor kiezen om eenzelfde methodiek te kiezen als bij het Europese bankbeslag. De deurwaarder krijgt dan de mogelijkheid vooraf alle banken te bevragen of zij gelden onder zich houden. Deze informatie kan dan vervolgens worden gebruikt om het beslagverlov op te stellen. Hierbij blijft evenwel de problematiek dat een bank op de hoogte zal zijn van een op handen zijnde bankbeslag terwijl zij betalingen moet blijven uitvoeren.

In vertrouwen u hiermee van dienst te zijn.

Met de meeste hoogachting,